

Sygn. akt V CSK 600/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa E.G.

przeciwko T. N.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 15 marca 2017 r., sygn. akt I ACa.../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie, we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowano czternaście pytań, określonych jako istotne zagadnienia prawne. Stwierdzono też, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, których rażące naruszenie miało miejsce przy orzekaniu przez Sąd Apelacyjny i które wywołują znaczną rozbieżność w orzecznictwie sądów okręgu [...] i Sądu Apelacyjnego w W., a także, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowany w ten sposób wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalał na stwierdzenie istnienia żadnej z przyczyn kasacyjnych, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wykazanie istotnego zagadnienia prawnego jako podstawy rozpoznania skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia

11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl.; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Przytoczone przez skarżącego pytania nie spełniały tych wymagań. Zostały one sformułowane w sposób lakoniczny, a zarazem kazuistyczny, w oderwaniu od jakichkolwiek konkretnych przepisów prawa oraz jurydycznej argumentacji wskazującej na ich istotny, względnie precedensowy charakter, oraz możliwe warianty interpretacyjne. Dodać należało, że problematyka naruszeń dóbr osobistych w pismach procesowych składanych w postępowaniu sądowym była wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, a w skardze nie wykazano, aby wypracowane w tym zakresie stanowiska wymagały kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Co się tyczy powołanych przez skarżącego „rozbieżności” w orzecznictwie, trzeba zauważyć, że powołanie się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, jaki przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl., i z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl.). W skardze nie sprostano temu wymaganiu. Ponadto, we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie powołano żadnych konkretnych rozstrzygnięć, stanowiących źródło rozbieżności interpretacyjnych, poza ogólnikowym wskazaniem na orzecznictwo „sądów okręgu w. i Sądu Apelacyjnego w W”. Z przyczyn oczywistych nie pozwalało to stwierdzić, że rozbieżności te w istocie istnieją, a nadto, że dotyczą one spraw o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – ograniczające się w tym kontekście w istocie do dwóch zdań – nie pozwalało również przyjąć, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wskazał we wniosku żadnego konkretnego przepisu prawa, którego naruszenie miałoby mieć oczywisty charakter, widoczny na pierwszy rzut oka, bez

potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. W judykaturze ugruntowane jest przy tym stanowisko, że to, iż określone wypowiedzi stanowią element pism procesowych składanych przez stronę w toku postępowania sądowego, nie wyklucza uznania tych treści za źródło bezprawnego naruszenia dóbr osobistych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1990 r., I CR 147/90, niepubl.).

Ubocznie tylko należało dostrzec, że powoływanie się w skardze na istotne zagadnienie prawne i potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów, koliduje z przyczyną kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jasnym jest, że jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, poważne wątpliwości interpretacyjne lub rozbieżności w orzecznictwie, to nie można uważać, aby przyjęty na tym tle przez sąd *meriti* kierunek rozstrzygnięcia był nieprawidłowy w stopniu ewidentnym, widocznym przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 r., III CSK 192/16, niepubl., i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji

kc